

7.11. Príchod kapucínov do Salzburgu

Cherubino da Lendinara
vo svojej benátskej kronike provincie
roku 1594

Kronikár podáva správu na základe autentických svedectiev o príchode prvých bratov do arcibiskupstva Salzburg. V správach zaznejú aj ťažkosti, prečo sa založenie kláštora uskutočnilo až o päť rokov neskôr, v r. 1599. Ohovárania priviedli panovníka, ktorý ako kniežací biskup nový rád najprv silno podporoval, k prerušeniu stavby kláštora. Do značnej miery obmedzil aj pastoračnú pôsobnosť bratov.

Zakladateľom kláštora v Salzburgu je vplyvný vysoký cirkevný hodnostár, ktorý vedie protireformáciu rozhodným spôsobom. Wolf Dietrich z Raitenau pochádzal z Bregenzu. Po štúdiách v Padove a Ríme sa v r. 1574 stal prepoštom v dóme v Bazileji a v r. 1587 arcibiskupom Salzburgu. Prikročí k reforme cirkvi vo svojej diecéze, v r. 1596 povoláva kapucínov, v r. 1605 augustiniánskych pustovníkov do arcikláštora, avšak plán kňazského seminára pod vedením jezuitov nemôže uskutočniť kvôli prekážkam dómskej kapituly. Boje s bavorským vojvodom Maximiliánom I. vedú v r. 1611 k vojenskej okupácii kniežacieho prepoštstva Berchtesgaden, k vpádu bavorských jednotiek do arcikláštora a k zatknutiu predstaveného pastiera, ktorý musel zložiť svoj úrad v r. 1612, zostáva vo väzbe na Hohensalzburgu a tu zajatý zomiera.¹ Kniežacieho biskupa milujúceho prepych zaujíma nie tak ich ideál a spôsob života, ale oveľa viac ich pôsobenie medzi ľuďom a ich pastoračné využitie v naširoko rozvetvenej, hornatej a protestantsky ladenej arcidiecéze.²

10033 Páter brat Ľudovít da Roveredo,³ kapucínsky kňaz, ktorý cestoval spolu s pátrom bratom Giorgiom da Venezia,⁴ taktiež kňazom, a s laickým bratom Martinom da Lecco⁵ do mesta Salzburg, podáva správu, že pri ceste cez tieto oblasti budili na sedliackych dvoroch a v obciach u všetkých obyvateľov aj u samých rehoľníkov, dokonca u velebných pátrov Zoccolanti a iných veľký údiv pre svoju v tomto kraji nezvyčajnú podobu habitu. Ľudia to považovali za takmer nemožné, aby mohli v takom ostrom mraze a v tak obtiažnych a náročných oblastiach chodiť naboso, pričom museli mať za sebou niekedy aspoň dva či tri dni putovania,⁶ aby dorazili do jedného z našich obydľí.

Keď potom dorazili do vyššie menovaného mesta, zaobstaralo sa im na príkaz najosvietenejšieho monsignora a prevelebného arcibiskupa a vládcu krajiny Wolfranda

1 Porov. článok Raitenau, Wolf Dietrich von, in Nemecká encyklopédia biografii (DBE, vyd. Waltherom Killym - Rudolfom Vierhausom. 1-10, Mníchov 1995- 1999). 8 (1998) 129.

2 Talianský text preložil Adjut HeiB zo Severotirolskej provincie.

3 V r. 1580 vstúpil do rádu, v r. 1594 viedol prvú skupinu do Innsbrucku. V r. 1602 sa brat Ľudovít vracia späť do svojej domovskej provincie, kde v r. 1622 zomiera.

4 Úspešný kazateľ, v r. 1586-88 provinciálnym vikárom v Benátkach. Po období svojho pôsobenia v Salzburgu účinkoval aj vo Švajčiarsku a v Tirolsku potom zastával úrad generálneho komisára. Zomrel v r. 1621 v meste Udine.

5 O jeho živote sa vie málo. Zomrel v r. 1633 vo Vicenze.

6 Porov. správy o prvých misionároch do Appenzellu: viď vyššie dok. 7.8.

Theodericha s veľkou láskavosťou a úctou ubytovanie v kláštore otcov Zoccolanti; v nasledujúci deň im potom vyššie menované knieža poskytlo audienciu.

Najpriateľskejším spôsobom nám umožnil hľadať si miesto na stavbu kláštora, nech sa nám vraj kdekoľvek zapáči a bude to zodpovedať našim potrebám, hoc aj vo vnútri jeho rezidencie. A tak dal svojmu sekretárovi pokyn, aby nás zaviedol na oné miesta, ktoré pre stavbu istotne mohli pripadať do úvahy. Keď sme si prezreli celý rad miest, rozhodli sme sa pre miesto ležiace oproti mestu, akýsi starý hrad, vybudovaný – tak o tom hovorí aspoň tradícia – rímskym imperátorom Caesarom Augustom. Na tomto hrade sa nachádzal aj nejaký chrám bôžika, ktorý bol zasvätený Marsovi. Z neho sa teraz stal na veľké potešenie a spokojnosť nás a vyššie menovaného najosvietenejšieho monsignora a celého ľudu náš kostol; je zasvätený svätému Bonaventúrovi.⁷

10034 Nechcem sa teraz pritom zdržiavať informovaním o ťažkostiach, ktoré sa vyskytli pri stavbe kláštora, a že sme si pritom museli vytrpieť, keď doniesli vyššie menovanému kniežatú proti nám zlú správu, pričom knieža potom vynieslo voči nám dekrét, v ktorom nás označil za podozrivých a neužitočných ľudí. Z tohto dôvodu predstavení uvažovali, pretože sa človek takto videl očiernený, že by bratov z tohto mesta naozaj stiahli a nechali ich vrátiť sa späť do Talianska. Avšak Boh, náš Pán, nechcel, aby sa zanechal taký svätý a spásonosný projekt. Tak zariadil, že sa vyššie menované knieža presvedčilo o tom, že bolo falošne a zle informované. Okrem toho odsúhlasilo odvolať niekoľko služieb, ktoré veľmi žiadal. Tak napríklad, že naši bratia budú svedčať svetských ľudí a majú tam kázať v nemeckom jazyku, čo v tom čase nebolo možné pre nedostatok vhodných pátrov. Následne sa uspokojil s tým, čo bolo možné, nechal opäť pokračovať práce a stavbu dokončiť. Tá sa napokon úplne a čo najlepšie dokončila milosťou jej Božej Výsosti. Dnes tam teraz žijú naši pátri vo veľmi dobrých podmienkach a je o nich čo najlepšie postarané priazňou monsignora a najosvietenejšieho kniežata a celého ľudu, s bohatým úžitkom a na všeobecné povznesenie.

Ja, brat Ľudovít da Roveredo, potvrdzujem tieto vyššie údaje. Podieľal som sa na založení spomínaného obydlia.

Ja, brat Tomáš d'Adria,⁸ kapucínsky kňaz, potvrdzujem tieto vyššie údaje. Patril som do rodiny kláštora v tom meste.

⁷ Zasvätenie kostola Františkovi a Bonaventúrovi sa udialo až v r. 1599.

⁸ Tomáš d'Adria bol ako misionár v r. 1602-05 Česku-Rakúsku. Rok jeho smrti je neznámy.